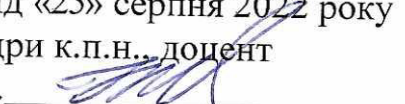

Житомирський медичний інститут
Житомирської обласної ради

Кафедра природничих та соціально-гуманітарних дисциплін

Силабус
освітньої компоненти
«Охорона праці»
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність: 229 «Громадське здоров'я»
Освітньо-професійна програма: «Громадське здоров'я»
Вид освітньої компоненти: вибіркова
Мова викладання: державна
Форма навчання: денна

Затверджено на засіданні кафедри
природничих та соціально-гуманітарних
дисциплін
Протокол №1 від «25» серпня 2022 року
Завідувач кафедри к.п.н., доцент
Круковська І.М.

2022

Загальна інформація про викладача

Назва освітньої компоненти	ОХОРОНА ПРАЦІ
Викладач	Дмитрук Олена Василівна, доцент, кандидат економічних наук, доцент кафедри природничих та соціально-гуманітарних дисциплін
Профайл викладача	http://zhim.org.ua/kaf_p_s_g.php
Контактний телефон	0674219604
E-mail:	dmutrukel@ukr.net
Сторінка освітньої компоненти	в системі Інтранет
Консультації	Консультації: понеділок (з 9.30 до 17.30) Онлайн комунікація з використанням відео-або аудіотехнологій (ZOOM, Viber (0674219604), Skype, електронна пошта) в робочі дні з 9.30 до 17.30

1. Назва освітньої компоненти
«Охорона праці»

2. Обсяг освітньої компоненти

Вид заняття	Кількість годин
Лекції	14
Семінарські заняття / практичні / лабораторні	32
Самостійна робота	44

3. Ознаки освітньої компоненти

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів / годин	Кількість змістових модулів	Вид підсумкового контролю	Нормативна / вибіркова
2022	4	7	229 «Громадське здоров'я»	3/90	2	ПМК	Вибіркова

4. Передумови вивчення освітньої компоненти

- ґрунтується на пререквізитах: «Основи правознавства», «Функціональна анатомія людини», «Фізіологія», «Фізіологія», «Соціальна медицина», «Інформатика та комп'ютерна техніка», «Психологія», «Основи екології та профілактичної медицини».
- інтегрується з такими навчальними ОК: «Фізична терапія», «Долікарська медична допомога у невідкладних станах», «Основи менеджменту та маркетинг в управлінні реабілітаційними закладами», «Методологія науково-дослідної роботи з медичної реабілітації».
- закладає фундамент для подальшого засвоєння здобувачами знань та умінь з циклу ОК професійної і практичної підготовки бакалавра.

5. Мета й завдання освітньої компоненти

Метою вивчення ОК є формування у майбутніх фахівців відповідних компетентностей щодо стану і охорони праці в галузі відповідно до напрямку їх підготовки для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах (об'єктах господарської діяльності в охороні здоров'я), формування відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

Основними завданнями вивчення освітньої компоненти є:

набуття здобувачами освіти стійких сучасних знань з охорони праці у галузі та формування у них умінь (використовувати набуті компетентності):

- використання основних положень законодавства України про охорону праці та її організації на медичних підприємствах галузі;
- аналізувати умови праці та стан охорони праці на підприємствах галузі;
- визначати та запроваджувати заходи профілактики наслідків негативного впливу конкретних шкідливих виробничих чинників у роботі представників основних медичних спеціальностей, розслідування випадків порушень правил техніки безпеки та охорони праці, розробки пропозицій та рекомендацій запобіжного змісту тощо.

6. Компетентності

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти та Освітньої професійної програми підготовки магістра за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я», дана ОК забезпечує набуття здобувачем вищої освіти компетентностей.

Загальні:

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність працювати в команді;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні:

- здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.

7. Результати навчання згідно профілю програми, після вивчення освітньої компоненти:

- діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики;
- безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.

8. Методична картка освітньої компоненти:

Лекції:

Модуль I	
Тема 1.	Міжнародні норми в галузі охорони праці. Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі.
Тема 2.	Система управління охороною праці в організації. Навчання та перевірка знань з питань охорони праці. Державний нагляд і громадський контроль за охороною праці.
Тема 3.	Травматизм та професійні захворювання в галузі, їх розслідування та облік. Соціальне страхування від нещасного випадку та професійного захворювання на виробництві.
Тема 4.	Фізіологія та гігієна праці медичних працівників. Гігієнічна характеристика умов праці за медичним фахом.
Тема 5.	Основи виробничої безпеки та електробезпека в галузі.
Тема 6.	Спеціальні розділи охорони праці в галузі професійної діяльності.
Тема 7.	Основні заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах.

Практичні заняття:

Модуль I	
Тема 1.	Соціальне партнерство як принцип законодавчого та нормативно-правового забезпечення охорони праці. Система законів та нормативних актів у галузі охорони праці. Регулювання питань охорони праці у колективному договорі. Інструкції з охорони праці для професії.
Тема 2.	Система управління охороною праці в організації. Порядок навчання і перевірки знань з питань охорони праці. Інструктажі з охорони праці. Соціальні та економічні аспекти охорони праці.
Тема 3.	Розслідування нещасного випадку. Методи аналізу, прогнозування, профілактики виробничого травматизму. Соціальне страхування від нещасного випадку та професійного захворювання на виробництві.
Тема 4.	Порядок атестації робочих місць. Оцінка умов праці. Гігієнічна характеристика умов праці за медичним фахом. Стан та оздоровлення повітряного середовища робочої зони.
Тема 5.	Заходи безпеки під час експлуатації обладнання, електроприладів, апаратів, що працюють під тиском, балонів з газом. Правила безпеки при роботі з ЕОМ (ПК).
Тема 6.	Загальні вимоги безпеки при організації роботи в спеціальних приміщеннях. Інфекційна безпека медичних працівників. Профілактика професійних захворювань медичних працівників. Засоби захисту.
Тема 7.	Розробка заходів пожежної профілактики на галузевому об'єкті.
Тема 8.	ПМК

Самостійна робота:

Модуль I	
Тема 1.	Стан безпеки праці у світі та Україні; в медичній галузі. Форми міжнародного співробітництва з охорони праці. Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства про охорону праці.
Тема 2.	Інтегровані системи менеджменту в галузі охорони праці. Порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці (спеціальне навчання та види інструктажів). Кольори та знаки безпеки в охороні праці.
Тема 3.	Порядок розслідування та обліку нещасних випадків у галузі. Основні заходи по запобіганню травматизму та професійним захворюванням в галузі. Обов'язки та права суб'єктів страхування від нещасних випадків та профзахворювань на виробництві.
Тема 4.	Виробнича санітарія у галузі. Гігієнічна характеристика умов праці за показниками шкідливості і небезпечного трудового процесу. Загальні методи поліпшення умов праці.
Тема 5.	Правила безпеки при роботі з ЕОМ (ПК) в медичній галузі. Перша допомога при ураженні електричним струмом. Техніка безпеки при проведенні вантажно-розвантажувальних робіт у галузі.
Тема 6.	Безпека та гігієна праці в окремих структурних підрозділах закладів охорони здоров'я (за профілем). Охорона праці медичних працівників, що проводять діагностичні дослідження на ВІЛ-інфекцію; надають медичну допомогу ВІЛ-інфікованим і хворим на СНІД. Індивідуальний та колективний захист.
Тема 7.	Правила пожежної безпеки. Вогнегасники: основні характеристики. Схема (план) евакуації людей із приміщення у разі виникнення пожежі.

9. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю ЗВО, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль. Форма контролю: ПМК.

Контроль знань і умінь ЗВО (поточний і підсумковий) з ОК «Охорона праці» здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Рейтинг ЗВО із засвоєння навчальної дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної дисципліни, для оцінювання якої призначається 60 балів, і рейтингу з атестації (залік, ПМК) – 40 балів.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і здобувачів освіти на першому занятті. Рівень знань оцінюється: «відмінно» – ЗВО дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, рішення задач та виконання вправ є правильними, демонструє знання матеріалу підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформлює завдання, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність і творчість у виконанні групових завдань; «добре» – ЗВО володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій і розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність у виконанні групових завдань; «задовільно» – ЗВО дає правильну відповідь не менше ніж на 60%

питань, або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність, участь у виконанні групових завдань; «незадовільно з можливістю повторного складання» – ЗВО дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, має неповний конспект лекцій, індиферентно або негативно проявляє себе у виконанні групових завдань.

Підсумкова (загальна) оцінка курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 60 балів, і рейтингу з атестації (ПМК) – 40 балів.

**Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти при вивченні ОК «Охорона праці»
Модуль 1**

Поточне тестування та самостійна робота							ІДРС	ПМК (підсумковий модульний контроль)	Сума (залік)
Модуль 1									
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				4	40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7			
8	8	8	8	8	8	8			
60									

Примітка: T1..T7 – теми практичних; ПМК – підсумковий модульний контроль

Оцінювання здобувача освіти здійснюється згідно «Положення про організацію освітнього процесу»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Політика освітньої компоненти

Політика щодо академічної доброчесності.

Політика освітньої компоненти ґрунтується на засадах академічної доброчесності (сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання) та визначається системою вимог, які викладач ставить до здобувача у вивченні освітньої компоненти (недопущення академічного плагіату, списування, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, заборона використання додаткових джерел інформації, інтернет ресурсів без вказівки на джерело, використане під час виконання завдання тощо). З метою запобігання, виявлення та протидії академічного плагіату в наукових та навчальних працях викладачів, науково-педагогічних працівників інституту та здобувачів в закладі розроблено «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових і навчальних працях працівників та здобувачів Житомирського медичного інституту Житомирської обласної ради». За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту); позбавлення академічної стипендії.

Політика щодо відвідування.

Політика щодо відвідування усіх форм занять регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу у Житомирському медичному інституті ЖОР». Здобувач зобов'язаний виконувати правила внутрішнього розпорядку інституту та відвідувати навчальні заняття згідно з розкладом, дотримуватися етичних норм поведінки. Присутність на занятті є обов'язковим компонентом оцінювання.

Політика щодо перескладання.

Порядок відпрацювання пропущених занять з поважних та без поважних причин ЗВО інституту регламентується «Положенням про порядок відпрацювання здобувача освіти Житомирського медичного інституту Житомирської обласної ради пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять».

Політика щодо дедлайнів.

Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів, передбачених вивченням освітньої компоненти визначених для виконання усіх видів робіт.

Політика щодо апеляції.

У випадку конфліктної ситуації під час проведення контрольних заходів або за їх результатами, здобувач освіти має право подати апеляцію згідно з «Положенням про апеляцію результатів контрольних заходів знань здобувачами вищої освіти ЖМІ ЖОР» http://www.zhim.org.ua/images/info/pol_apel_rezult.pdf. Заява подається особисто в день оголошення результатів контрольного заходу начальнику навчально-методичного відділу інституту, реєструється в загальному відділі і передається проректору з навчальної роботи та розглядається на засіданні апеляційної комісії не пізніше наступного робочого дня після її подання. Здобувач має право бути присутнім на засіданні апеляційної комісії. При письмовому контрольному заході члени апеляційної комісії, керуючись критеріями оцінювання, з даної ОК детально вивчають та аналізують письмові матеріали контрольного заходу. Повторне чи додаткове опитування здобувача апеляційною комісією заборонено. Результати апеляції оголошуються здобувачу відразу після закінчення розгляду його роботи, про що здобувач особисто робить відповідний запис у протоколі засідання апеляційної комісії.

Політика щодо конфліктних ситуацій.

У ЗВО визначено чіткі механізми та процедури врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних з корупцією, дискримінацією, сексуальними домаганнями та ін. Упроваджено ефективну систему запобігання та виявлення корупції, вживаються заходи, спрямовані на підвищення доброчесності працівників і здобувачів освіти інституту, дотримання правил етичної поведінки, створення додаткових запобіжників вчиненню корупційних дій і пов'язаних із корупцією правопорушень. Рішенням Вченої ради затверджено: Антикорупційну програму <http://www.zhim.org.ua/images/info/antikorruption.pdf>, «Положення про комісію з оцінки корупційних ризиків», http://www.zhim.org.ua/images/info/pol_komisiya_korupcii.pdf, План заходів з виконання антикорупційної програми відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» http://www.zhim.org.ua/images/info/plan_zahodiv_korupciya.pdf, яким передбачено проведення інститутом антикорупційних заходів під час здійснення своїх статутних завдань.

Для вирішення питань, пов'язаних із запобіганням будь-яких форм дискримінації, зокрема і за ознаками статі, в інституті діє «Телефон Довіри», (0412-46-19-62) звернувшись по якому, здобувачі освіти мають можливість отримати анонімну, екстрену, безкоштовну, кваліфіковану допомогу. Створена «Скринька довіри», до якої анонімно можуть звертатись здобувачі ЗВО, залишати там свої скарги чи пропозиції. Також у закладі розроблено План заходів щодо попередження мобінгових/булінгових тенденцій у Житомирському медичному інституті ЖОР https://www.zhim.org.ua/images/info/polozh_buling.pdf, «Положення про політику запобігання, попередження та боротьби з сексуальними домаганнями і дискримінацією» http://www.zhim.org.ua/images/info/pol_seks_domag.pdf, працює практичний психолог.

11. Рекомендована література

Базова:

1. Охорона праці в медичній галузі: підруч. / О.П. Яворовський, І.В. Сергета, Ю.О. Паустовський, В.І. Зенкіна та ін.; за заг. ред. акад. НАМНУ О.П. Яворовського. – К. : ВСВ «Медицина», 2021. – 448 с.
2. Охорона праці в галузі : навч. посіб. / П.С. Атаманчук [та ін.] ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Кам'янець-Подільський нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – К. : Центр учбової літератури, 2017. – 322 с.
3. Охорона праці в галузі. Працезохоронні ділові ігри. Навч. посіб. / О.В. Войналович, Є.І. Марчишина. К. : Центр навч. л-ри, 2021. – 204 с.
4. Охорона праці в медичних закладах : довідник / за ред. Д. В. Зеркалова. – К. : Основа, 2016. – 323 с.
5. Про охорону праці: Закон України (2694-12).

Допоміжна:

6. ГОСТ 12.1.004-91 Система стандартів безпеки праці. Пожежна безпека. Загальні вимоги.
7. Бедрій Я.І. Основи охорони праці : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Я.І. Бедрій. Вид. 4-те переробл. і допов. – Терн. : Навчальна книга – Богдан, 2014. – 240 с.
8. Зеркалов Д.В. Охорона праці в галузі. Загальні вимоги. навч. посіб. / Д.В. Зеркалов. – К. : Основа, 2011. – 551 с.
9. Зеркалов Д.В. Безпека праці. Монографія. – К. : Основа, 2012. – 637 с.
10. ДСТУ 2293-99 «Охорона праці. Терміни та визначення основних понять».
11. ДСТУ ІСО 3864-1:2005 «Графічні символи. Кольори та знаки безпеки. Частина 1.»
12. ДСТУ ІСО 6909:2007 «Протипожежний захист. Знаки безпеки. Форма та колір».
13. ДСТУ Б В.2.5-82:2016 «Електробезпека в будівлях і спорудах. Вимоги до захисних заходів від ураження електричним струмом».
14. ДБН В.2.5-28-2006 Природне і штучне освітлення.
15. ДСН 3.3.6.096-2002. Державні санітарні норми і правила при роботі з джерелами електромагнітних полів. – К. : МОЗ України, 2002. – 45с.
16. ДСН 3.3.6.037-99. Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку. – К. : МОЗ України, 2000. – 29 с.

17. ДБН В.2.5-13-98 «Системи автоматичної пожежної сигналізації та пожежогасіння».
18. ДНАОП 0.03-8.06-94 Перелік робіт, де є потреба у професійному доборі.
19. Кодекс цивільного захисту України (5403-12).
20. Конвенція МОП 187 «Про основи, що сприяють безпеці й гігієні праці».
21. Коновалова О. В. Охорона праці в галузі. Практикум [текст] : навч. посіб. / О. В. Коновалова. – К. : «Центр учбової літератури», 2015. – 98 с.
22. Міжнародний стандарт SA8000: 2001 «Соціальна відповідальність». SAI SA8000: 2001 Social Accountability International.
23. Міжнародний стандарт ISO 26000:2010 – «Настанова по соціальній відповідальності». ISO 26000: 2010 (Draft) Guidance on Social Responsibility.
24. Міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007 Occupational health and safety management systems – Requirements. Системи менеджменту охорони праці – Вимоги.
25. Міжнародний стандарт OHSAS 18002, Guidelines for the implementation of OHSAS 18001. Настанова по впровадженню OHSAS 18001.
26. Мороз В.М. Охорона праці у медицині та фармації / Мороз В.М., І.В. Сергета, Н.М. Фещук, М.П. Олійник / Під ред. В.М. Мороза. – Вінниця: Нова книга, 2005. – 544 с.
27. НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 № 15 (z0231-05) .
28. НПАОП 0.00-8.24-05 «Перелік робіт з підвищеною небезпекою». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 15.
29. НПАОП 0.00-4.15-98 «Положення про розробку інструкцій з охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 29.01.98 р. № 9 (z0226-98)
30. НПАОП 0.00-4.21-04 «Типове положення про службу охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004 р. № 255 (z1526-04)
31. НПАОП 0.00-4.03-04 «Положення про Державний реєстр нормативно-правових актів з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці України від 08.06.2004 р. № 151 (z0778-04) .
32. НРБУ-97 та ОСП 72/87 «Основні СанПін роботи з радіоактивними речовинами та іншими джерелами іонізуючого випромінення».

33. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України (2801-12).
34. Охорона праці та безпека життєдіяльності медичних працівників: підруч. для мед. ВНЗ I-III рів. акред. – 3-тє вид., перероб. і доп. Дopusчено МОЗ / Н.М. Касевич, К.І. Шаповал. – К., 2013. – 264 с.
35. Охорона праці у галузі. навч. посіб. для студентів спеціальностей гуманітарного профілю. / О.Г. Левченко, Д.В. Зеркалов, О.І. Полукаров, А.М. Гусев, О.Ю. Арламов, Г. В. Демчук. / За ред. Д.В. Зеркалова. – К. : «Основа». 2014. – 384 с.
36. Охорона праці [З.М. Яремко, С.В. Тимошук, С.В. Писаревська та ін.]; за ред. З.М. Яремка. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – 430 с.
37. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України (4004-12) .
38. Про колективні договори і угоди: Закон України (3693-13).
39. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності: Закон України (1105-13).
40. Про затвердження Технічного регламенту знаків безпеки і захисту здоров'я працівників: Постанова КМУ від 25 листопада 2009 р. № 1262.
41. Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу: Наказ МОЗ України 08.04.2014 № 248.
42. Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні: Наказ МВС України від 30.12.2014 № 1417.
43. Про затвердження Порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2019 р. № 337.
44. Про затвердження Вимог щодо безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями: Наказ Мінсоцполітики України від 14.02.2018 № 207.
45. Саргош О.Д. Охорона праці в галузі: навчально-методичний посібник / О.Д. Саргош, О.В. Катрушов, В.Л. Філатова. – Полтава: 2015. – 241с.
46. Розслідування нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві: навч. посібник. 2-ге видання, доповнене та перероблене. / В.Л. Филипчук, К.Н. Ткачук, О.С. Печніков, О.С. Шаталов, Д.В. Зеркалов, О.М. Кухнюк.– К. : Основа, 2016.– 304 с.
47. Тарасюк В. С. Охорона праці в лікувально-профілактичних закладах. Безпека життєдіяльності : підруч. / В. С. Тарасюк, Г. Б. Кучанська. – К. : ВСВ «Медицина», 2011. – 488 с.
48. <https://dsns.gov.ua/> - офіційний сайт ДСНС України.
49. <http://www.dnopr.kiev.ua> - Офіційний сайт Держпраці.
50. <https://dsp.gov.ua/mizhnarodna-orhanizatsiia-pratsi-mop/> - Офіційний сайт Міжнародної організації праці (МОП).

Викладач _____

(підпис)